

GRO

Conny Veenendaal uit Ter Apelkanaal verloor naar eigen zeggen al zestien kippen aan verkeerd voer. Ze ontwikkelt daarom betere voeding en vindt dat reguliere fabrikanten dat ook moeten doen.

HILBRAND POLMAN

Hobbykippen leven in een paradijs als je het vergelijkt met hun soortgenoten in de bio-industrie, zou je zeggen. Maar dat beeld is iets te rooskleurig, vindt Conny Veenendaal (59). Ze fokt al vele jaren Sussex kippen, een vitaal en sterk Brits ras. Ze heeft 55 van deze hoenders lopen. Daarnaast heeft ze bij haar woning KippenCare, waar ze verzwakte en zieke dieren opvangt als hobby.

Een jaar of drie geleden kwamen zestien van Conny's dieren vroegtijdig aan hun einde. Ze besloot uit te zoeken hoe dat kwam. Sectie op de dode kippen wees uit dat door allerlei stokjes en andere rommel in hun inwendige ontstekingen waren ontstaan.

Ze onderwierp het diervoer van diverse merken, zoals Garvo, Havens, Konakorn en Kasper Faunafood, aan een nadere inspectie en ontdekte dat in het voer van allerlei merken allerlei resten zaten, zoals kleine takjes van zwarte zonnebloempitten, te grote maïsstukjes waar een krielkip haar snavel op breekt, kafnaalden van granen en grove, te harde korrels. Die kregen de kippen, met alle kwalijke gevolgen van dien, binnen via hun voer. „Ze moeten dat gewoon beter zuiveren voor ze het in een zak doen en verkopen”, zegt Conny. Ze maakte de zaak aanhangig bij de fabrikanten. Toen dat geen reactie opleverde, stapte ze naar de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit. Ze laat een e-mail zien van de NVWA waarin staat dat de dienst inderdaad een overtreding constateerde. „Dat is alweer twee jaar geleden. Maar er is niets veranderd.”

Ze schuift zakjes met voer leeg op tafel om te laten zien wat er allemaal in zit. Omdat kippen in de vrije natuur hun maaltijden ook niet op een presenteerblaadje krijgen, lijkt aanmerkelijk dat ze wel tegen wat troep in hun eten kunnen. Conny toont echter foto's van haar onderzoek op overleden kippen. „Kijk, hier zie je wat er in de slokdarm van een kip is blijven steken, met dus fatale gevolgen.”

Ze deelde haar bevindingen op Facebook en de reacties van andere kippenhouders stroomden binnen. „Mensen melden dat ze bloed in de ontlasting aantreffen, ontstekingen aan het begin van de luchtwegen constateerden, enzovoorts.”

Anita Santing uit Ter Apel kwam in contact met Conny nadat een van haar hennen doodging. Ze heeft zeven hennen en een haan van het ras Chabo. Ze ging beter op het voer letten en schrok wat ze er allemaal in aantrof. „Er zitten veel te grote korrels en stokjes in.”

Een vergelijkbare ervaring heeft een van haar klanten uit Drachten (naam bij de redactie bekend), eigenaar van zes hennen en een haan. Een van haar kippen werd ziek en ze bracht hem naar KippenCare. Ondanks behandeling met antibiotica stierf het dier. „Het bleek dat hij

Conny Veenendaal uit Ter Apelkanaal is trots als een paauw op haar hanen en kippen. FOTO: HUISMAN MEDIA

‘Hobbykippen zijn vaak ongezond door verkeerd voer’

‘Mensen melden ontstekingen en bloed in ontlasting van hun dieren’

toch te grote maïskorrels had binnengekregen, en te lange stokjes.” Puk Geerts uit Raamsdonkveer in Brabant was tevreden over haar kippenvoer, totdat haar favoriete merk tijdelijk niet leverbaar was. „Ik moest dus iets anders proberen en het viel op dat daar veel meer troep in zat”, vertelt ze. Een van haar kippen liet het leven, een andere kreeg ontstekingen. „Ik ben er wat mee op gaan letten en het verschilt erg van merk tot merk

hoeveel erin zit wat er niet in thuishoort. Eén keer dacht ik: dit lijkt wel voer voor paarden, zo groot waren de brokken.”

Conny verdiepte zich grondig in voeding en gezondheid van de dieren en stelde vast dat er meer mis is met het reguliere voer dan alleen de resten die er niet in thuis horen. Op een scherm in de ruimte van KippenCare draait een filmpje met wat onsmakelijke beelden die laten zien dat er een enorme vet ophoping was bij een kip van 11 maanden. „Ik haalde er wel 1600

gram puur vet uit.” Elke kippenhouder zal proberen te voorkomen dat zijn of haar knuffelkippen veel te zwaar worden, maar dat valt niet mee met het reguliere aanbod aan legkorrelvoer. „Dat is een afgeleide van wat kippen in de bio-industrie krijgen. Daar moeten kippen zo veel mogelijk eieren leggen of zo snel mogelijk groeien, zodat je er kipfletjes van kunt maken. Het voer is daarom heel rijk, zodat de dieren snel groeien.”

Eigenlijk doen hobbykiphouders onbewust hetzelfde als ouders die hun kinderen elke dag patat met mayonaise, frikandellen speciaal en kroketten te eten geven, zegt Conny. Zoals een mens beter groenten, volkorenbrood en zilvervliesrijst kan eten, zijn ook hobbykippen gebaat bij een vezelrijk dieet. „Dat betekent dus dat je minder maïs, zonnebloempitten en tarwe moet gebruiken, maar armere producten.”

Conny vroeg aan verschillende voedingsdeskundigen meer informatie en nam er zelf een in de arm met wie ze samen een nieuwe kippenkorrel ontwikkelde: SC Relax Fit. Het voer bevat meer vezels, waardoor de kip sneller verzadigd is en de energie langzamer opneemt. Het is een proces van heel veel geduld en doorzetten, je moet de hoenders niet van de ene dag op de andere een geheel nieuw dieet voorzetten. Maar door het nieuwe voer geleidelijk bij

beviende kippenhouders te testen, er deden 375 kippen mee in de test, kwam er toch een veel gezonder product.

„Dat blijkt wel uit de bevindingen van de hobbyisten. Hun dieren zien er beter uit, worden minder dik en de ontlasting ziet er veel beter uit.”

Daardoor is het misschien wat duurder dan het reguliere voer, maar je houdt er gezondere dieren aan over en je hebt minder dierenartskosten.”

En dat is goed nieuws voor de kippen en hun eigenaren in Nederland die als liefhebberij kippen houden. „Mensen zijn gehecht aan hun kippen en hanen en willen het beste voor hun dier. Dan is het belangrijk dat er een goede kippenkorrel in de handel is.”

Deze kippenkorrel is voor haar eigen Sussex kippen gemaakt. „Maar andere kippenliefhebbers mogen ervan meegenieten met hun dieren.”

Anita Santing en de klant uit Drachten geven nu dit voer al aan hun dieren. „Dat gaat verrassend goed”, zegt Anita. „Ze zijn gezonder en bewegelijker.” „Ik ben ook voorzigtiger geworden met graanproducten”, vult de Friezin aan. „Ik kijk nu beter wat er allemaal in zit, haal te grote stukken eruit of vermaal die. En ik geef daarnaast geen zoete producten meer, zoals appel, maar komkommer of courgette. De kippenmest ziet er nu goed uit en ik heb geen problemen meer.”

‘Niets structureel mis’

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) onderzocht een melding van Conny Veenendaal van kippenvoer met rommel die er niet in thuishoort. Volgens woordvoerder Bjorn Elsebroek onderzocht het bedrijf de zaak intern en was er waarschijnlijk iets mis door versleping in de productielijn. Conny kreeg een zak voer vergoed. Meer meldingen kwamen niet binnen bij de NVWA. Die heeft volgens Elsebroek geen aanwijzingen dat structureel iets mis is met voer voor hobbykippen. „Diervoerders moeten veilig zijn, gezond, geschikt voor het beoogde doel en van goede handelskwaliteit. Dat is de verantwoordelijkheid van de fabrikant en daar controleert de NVWA op.”

‘Strak toezicht op voer’

De bevindingen van Conny Veenendaal leiden tot grote verbazing bij de Nederlandse Vereniging Diervoederindustrie (Nevedi), waarbij Garvo en Havens zijn aangesloten. „Leden produceren voer onder streng gecontroleerde omstandigheden”, zegt een woordvoerder. „We hebben daarvoor onder meer het kwaliteitssysteem GMP+ International en SecureFeed. Er wordt ook gekeken of in het voer verkeerde stoffen zitten.” Volgens de woordvoerder worden er diverse soorten voer op de markt gebracht, die allemaal zijn afgestemd op de specifieke behoeften van diersoorten.